

LEO
KANNER
SCHOOL
MSO

18 en
verder...

Bijna volwassen

Je hebt je middelbare schooltijd achter de rug. Een periode waarin je hard hebt gewerkt om jezelf beter te leren kennen en uit te vinden wat het beste bij je past.

Je bent bijna 18 jaar. Op die leeftijd ben je voor de wet volwassen. Je moet dan een aantal zaken regelen. Er verandert vooral veel op financieel gebied en op het gebied van rechten en plichten.

Deze folder helpt jou en je ouder(s) / verzorger(s) om meer inzicht te krijgen in wat er gaat veranderen en wat er geregeld moet worden wanneer je (bijna) 18 jaar wordt. Voor elke leerling verschilt het welke verantwoordelijkheden je op welk moment krijgt. Het kan zijn dat je sommige zaken al geregeld hebt, bijvoorbeeld een DigiD of een spaarrekening. In deze folder benoemen we de belangrijkste zaken.

Belastingzaken

Belastingdienst

De Belastingdienst is een organisatie die ervoor zorgt dat iedereen in Nederland belasting betaalt. Maar belasting is niet altijd een vast bedrag: afhankelijk van hoeveel je verdient of wat je uitgeeft, betaal je meer of minder. Dat geldt ook voor jongeren. Wanneer je 18 jaar bent kan je belastingaangifte doen. Belasting betalen is verplicht.

DigiD (digitale identiteit)

Tegenwoordig kun je bij de overheid veel zaken via internet regelen. Omdat het belangrijke zaken zijn, wil de overheid kunnen zien dat jij het bent. Anders gezegd: je moet jezelf op internet kunnen identificeren.

Je hebt een DigiD nodig om te kunnen inloggen op websites van de overheid. Bijvoorbeeld van de gemeente, het UWV, de Sociale Verzekeringsbank, de politie en de belastingdienst. Je kunt je DigiD ook gebruiken in het ziekenhuis, bij de apotheek of voor je zorgverzekering. Op de website **digid.uabc.nl** wordt uitgelegd wat DigiD is en hoe je het kunt aanvragen.

Je vraagt de DigiD zelf aan op digid.nl

Geld en verzekeringen

Zorgverzekering

Een zorgverzekering kost maandelijks heel wat geld. Soms betaalt de overheid een deel van de kosten. Dit noemen we zorgtoeslag. Je ontvangt deze toeslag op je bankrekening. De hoogte van de zorgtoeslag hangt af van je inkomen. Hoe meer je verdient, hoe minder je krijgt. Zorgtoeslag kan je aanvragen bij de Belastingdienst. Ga naar:

Nibud.nl/onderwerpen/uitgaven/kosten-verzekering/

Zorgtoeslag

Soms betaalt de overheid een deel van de kosten van de zorgverzekering. De hoogte van de zorgtoeslag hangt af van je inkomen en je woonsituatie. Zorgtoeslag kun je aanvragen bij de belastingdienst.

belastingdienst.nl

Bankrekening

Voor bijna alle geldzaken heb je een eigen bankrekening nodig. Met een bankrekening kun je:

- Loon en/ of uitkering ontvangen
- Sparen
- Rekeningen betalen
- Toeslagen en subsidies ontvangen

Je kunt een bankrekening openen bij verschillende banken. Dit kan zowel online als bij een bankkantoor in de buurt.

Wanneer je ouders een spaarrekening voor je hebben en je 18 jaar wordt, gaat deze spaarrekening automatisch naar jouw rekening over.

Contracten

Als je 18 wordt, mag je contracten afsluiten.

Er zijn verschillende contracten, zoals:

→ **Abonnementen**

→ **Koopovereenkomsten**

→ **Leningen**

Een contract is een grote verantwoordelijkheid. Stel, je neemt een abonnement voor je telefoon. Dan moet je 12 of 24 maanden lang een vast bedrag betalen. Je zit dus voor een lange tijd aan het contract vast en bent hier zelf volledig verantwoordelijk voor.

Denk goed na, wanneer je een contract afsluit:

→ **Heb ik het wel nodig?**

→ **Kan ik het bedrag iedere maand betalen?**

Lenen

Lenen kost altijd extra geld. Omdat je leent, betaal je rente. Je moet dus meer geld terugbetalen dan je hebt geleend. Lenen gaat tegenwoordig erg gemakkelijk. Daarom is het belangrijk om de gevaren van geld lenen te herkennen. Wanneer je geld leent en niet op tijd terugbetaalt, krijg je schulden. Pas dus op met het afsluiten van leningen.

Zelf aansprakelijk voor schulden

Wanneer je 18 jaar bent, ben je ook aansprakelijk voor je eigen schulden. Alle financiële gevolgen moet jij dragen (en gaan van jouw rekening af).

Schulden kunnen worden opgeëist door degene die het geld moet ontvangen. Er kan dan beslag worden gelegd op je spullen. Eventueel worden je spullen verkocht. Als je leent, word je geregistreerd in het Bureau Krediet Registratie (BKR).

Mentorschap, bewindvoering en curator

Niet iedereen, die volgens zijn leeftijd volwassen is, is in staat om goed voor zichzelf te zorgen. Het kan zijn dat iemand moeite heeft met het regelen van zijn eigen financiën, rechten en plichten. In Nederland kennen we maatregelen om iemand in zo'n geval te beschermen. Er wordt dan iemand aangesteld om jou te helpen. Alle drie de maatregelen worden uitgesproken door een rechter.

rijksoverheid.nl

Mentorschap

De mentor ondersteunt en beslist over jouw verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding (persoonlijke verzorging). Dit zijn beslissingen op het persoonlijk vlak. Daarbij kan het ook over feitelijke zaken gaan, zoals een dossier inzien. De mentor heeft de plicht om jou zoveel mogelijk zelf te laten beslissen. En om jou te leren zo zelfstandig mogelijk te worden.

Bewindvoering

De bewindvoerder neemt beslissingen over geld en financiële zaken. De bewindvoerder maakt een lijst met een beschrijving van alles waar hij / zij verantwoordelijk voor is. Dit kan per persoon verschillen.

Curatele

Een curator is een combinatie van bewindvoering en mentorschap. De curator is de wettelijk vertegenwoordiger van de betrokkene (en lijkt dus veel op de positie van de ouders / voogd). De curator neemt beslissingen over geld en financiële zaken. En over de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. Voor praktisch elke beslissing moet de curator toestemming geven. Omdat het een complexe keuze en procedure is om een curator aan te stellen, hoeven jij en je ouders dit niet alleen te doen. Je ouders kunnen bellen met de schoolmaatschappelijk werker voor ondersteuning.

Werken

In het laatste schooljaar wordt in overleg met je ouder(s)/verzorger(s) en school je vervolgplek duidelijk. Ga je werken bij een regulier bedrijf, beschutte werkplek of binnen de arbeidsmatige dagbesteding?

Voor alle drie de opties moet een indicatie worden aangevraagd bij het UWV via het formulier **Aanvraag Beoordeling Arbeidsvermogen (ABA)**. Hier ondersteunt school bij.

Reguliere arbeid | Doelgroepenregister

Kan je vanuit school zelf gaan werken en het minimumloon verdienen? Misschien kan je stageplek je toekomstige werkplek worden? Dan helpt je stagebegeleider je hiermee en kijkt wat hiervoor nodig is.

Als er meer hulp van de gemeente nodig is, is het verstandig eerst bij het UWV een **Indicatie banenafpraak** aan te vragen. Jouw stagebegeleider of mentor kan je hierbij helpen. Met een Indicatie Banenafpraak kom je in het doelgroepenregister. Dit heeft als voordeel dat veel werkgevers specifiek op zoek zijn naar mensen die in dit doelgroepenregister staan.

Werkgevers kunnen ook meer rekeninghouden met jouw wensen en mogelijkheden. Je kans op een baan wordt dan groter. Alle leerlingen van de Leo Kanner School VSO kunnen in het register worden opgenomen. Het is bijna altijd verstandig om dit aan te vragen.

Beschut werk

Blijkt uit je stage-ervaringen dat je wel kan werken, maar wat meer begeleiding nodig hebt, dan kan je werken binnen het beschut werk. Beschut werk is een omgeving waar mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt meer begeleiding en / of aanpassingen op de werkplek krijgen, dan een gewone werkgever kan bieden. De aanvraag hiervoor wordt samen gedaan met school.

Arbeidsmatige dagbesteding

Blijkt uit je stage dat je op dit moment nog onvoldoende arbeidsvermogen hebt, dan kan je werken binnen de Arbeidsmatige dagbesteding. Om hier te kunnen werken, moet er een indicatie aangevraagd worden. Deze moet worden aangevraagd bij de gemeente, afdeling Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) of bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). School kan hierbij ondersteunen.

Wajong

Als je door je belemmerende factoren voortkomend uit je autisme nu en in de toekomst geen mogelijkheden hebt om te werken, dan noemt het UWV dat "geen volledig en duurzaam arbeidsvermogen". Dan kun je een aanvraag doen voor een Wajong-uitkering bij het UWV.

Wet langdurige zorg

Soms weten we dat de belemmerende factoren vanuit het autisme altijd te lastig zullen blijven op het gebied van wonen, werken en leven. Dan kom je in aanmerking voor de Wlz. Dit wordt aangevraagd bij en onderzocht door het CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg). School kan bij de aanvraag ondersteunen. Als je in aanmerking komt voor de Wlz, vervalt de Wmo.

ciz.nl

Wonen

Vanaf het moment dat je 18 jaar wordt, mag je je inschrijven bij een woningbouwvereniging.

Begeleid of beschermd wonen

Lukt het je niet om zelfstandig te wonen, dan kun je in aanmerking komen voor begeleid of beschermd wonen. Voor deze woonplekken geldt wel vaak een lange wachtlijst en je hebt hier een indicatie voor nodig. Deze indicatie vraag je aan bij de gemeente, afdeling Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) of bij de Wet langdurige zorg (Wlz).

Leerlinggegevens delen

Vanaf 18 jaar ben je meerderjarig en heb je volledige zeggenschap over je eigen gegevens. De school mag geen informatie meer met je ouders delen zonder je toestemming. Ook mag school niet zomaar met je ouders bellen. Vaak is het wel fijn wanneer je ouders bij school betrokken blijven en je kunnen helpen. Dan vragen we je om een toestemmingsformulier te tekenen. Op dit formulier staat duidelijk waar je toestemming voor geeft. Dit formulier krijg je van je mentor.

**Al deze wet- en
regelgeving kan
soms best lastig
zijn. Voor onder-
steuning kunnen
je ouder(s)
altijd vragen
naar de school-
maatschappelijk
werker.**

LEO KANNERSCHOOL VSO

leokannerschool-vso.nl

Hazenboslaan 101

2343 SZ Oegstgeest

071 519 02 33

lksvso.secretariaat@leokanner.nl

September 2025

